

Богме, како је почело, изгледа да ће се моје предвиђање да се бојим да ускоро од евроскептизма овде неће моћи да се живи остварити много пре него што сам претпостављао. (Слично се, нажалост, догодило и са мојим, на овим страницама изреченим страховањем за стање и судбину СПЦ након смрти патријарха Павла, али то је већ друга прича).

Као што пар месеци након 5. октобра нисте могли наћи никога ко је подржавао Милошевића, или као што после пада Берлинског зида и распада Совјетског Савеза готово нигде у овом делу света нисте могли наћи марксисту, тако ће, имам утисак, кроз коју годину мало ко међу српским политичарима и интелектуалцима уопште желети да се сећа да је заступао тезу да „Европа нема алтернативу“.

Додуше, вести попут ове од пре неки дан, да је Европска унија са 5,3 милиона евра бесповратне помоћи помогла одређене медије и организације цивилног друштва у Србији који су ангажовани на пословима европских интеграција, можда ће привремено још мало пролонгирати утањени плам овдашњег евро-ентузијазма, нарочито међу српским медијима и цивилним сектором. Али и то ће трајати отприлике само онолико колико буде трајала донација и за њу везани пројекти.

Могао бих да ликујем, претурам по још свежим еврофилним, еврофанатичним и ЕУ-форичним цитатима појединих колега, новинара, експерата, аналитичара и политичара, али нема превише вајде од тога. А и не могу да будем срећан што се отприлике на сваких десет година из темеља мења и преокреће стратешка геополитичка оријентација ове земље.

С друге стране, добро је ако се, макар и са закашњењем, скрене са погрешног курса. ЕУ има довољно проблема сама са собом. Немачка тек треба да види шта ће и како ће даље са Унијом, а остали Европљани шта ће и како ће са Немачком. Сем тога, утицај економске и финансијске кризе на постојеће механизме одлучивања и управљања у ЕУ још је непредвидив, а ту се доста питају и Русија и САД.

Све у свему, реч је о једначини са превише непознатих да би се на то чланство у ЕУ

могло са сигурношћу рачунати, поготово имајући у виду све специфичности српске ситуације, где се понајмање ради о техничким тешкоћама усклађивања и „хармонизације“ законодавства и стандарда за производњу бурека и краставаца. Директно или индиректно, од Србије се траже врло болне и понижавајуће ствари (фактичко прихватање назависности Косова, одустајање од чвршће подршке Републици Српској, заборав српског питања у Црној Гори), на које, заправо, нико овде не може пристати, па све и кад би, рецимо, следећу владу правио ЛДП и коалиција невладиних организација.

Пошто је већ мање-више јасно да у некој догледној будућности од чланства у ЕУ нема ништа, у последње време се провлачи једна, наизглед, привлачна, али у суштини опасна теза да ми треба да се понашамо, реформишемо и „примењујемо стандарде“ као да смо већ чланови ЕУ, без обзира на то да ли ћемо уопште и када у ЕУ ући. Нисам сигуран. Наиме, не бих баш тек тако и априори стављао знак једнакости између „европских стандарда“ и „стандарда ЕУ“. Међу овим другима има и глупих и бесмислених. Односно, једно су демократија, слобода, људска права, а нешто друго бирократско лудило и манија нормирања свега и свачега, од поменутог прописивања величине и облика краставаца, па до процента масноће у храни за мачке. Уосталом, неки наши „стари“ еколошки стандарди, када је, на пример, у питању храна или штетни гасови били су чак и строжи од оних у ЕУ. А корупције, криминала, расизма и сепаратизма, очигледно, има и унутар ЕУ, баш као и изван ње.

И коначно, када се већ на разним зградама, аутобусима, па чак и контејнерима могу видети натписи „Обновљено средствима Европске комисије“, „Донација ЕУ“, „од америчког народа“ и сл. зашто на пример, аналогно томе, на згради генералштаба, РТС-а, Хотела „Југославија“ или код новосадског Жежељевог моста не би стајала табла „Срушено бомбама НАТО“, или „бомбардовано од стране ЕУ и америчког народа“? Тако би грађани били објективније информисани и имали на располагању релевантне чињенице и могућност да боље процене ситуацију и са једне и са друге стране. Зар управо тако не би требало да буде по европском медијско-политичком стандарду и у складу са европским вредностима?